

2020

6

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 8 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4

“งานวิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน”
“Research and Innovation for the Development
of Society toward Sustainability”

ประชุมวิชาการผ่านระบบออนไลน์ วันที่ 26 เมษายน 2563 เวลา 09.00 – 17.45 น.

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
“งานวิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน”

THE EIGHTH NATIONAL SYMPOSIUM AND THE FOURTH INTERNATIONAL SYMPOSIUM
BANGKOKTHONBURI UNIVERSITY
“RESEARCH AND INNOVATION FOR THE DEVELOPMENT
OF SOCIETY TOWARD SUSTAINABILITY”

ประชุมวิชาการผ่านระบบออนไลน์
วันอาทิตย์ที่ 26 เมษายน 2563

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การกีฬาแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

KENT STATE UNIVERSITY

GUIZHOU NORMAL UNIVERSITY

RIGA TECHNICAL UNIVERSITY

BAUMAN MOSCOW STATE TECHNICAL UNIVERSITY

สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

FO GUANG UNIVERSITY

UNIVERSITAS NEGERI MEDAN

WESTERN SYDNEY UNIVERSITY

กลุ่มสาขาวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

คำนำ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านวิชาการ โดยการส่งเสริมนักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้เกิดการสร้างและพัฒนา ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ ที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การสร้างความรู้ความเข้มแข็งทางวิชาการ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งยังเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4 ผ่านระบบออนไลน์ ภายใต้หัวข้อ “งานวิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน” ขึ้น ซึ่งการประชุมดังกล่าวนี้ ได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.), สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, การกีฬาแห่งประเทศไทย , Kent State University, Fo Guang University, Guizhou Normal University, Universitas Negeri Medan, Bauman Moscow State Technical University, Riga Technical University, Western Sydney University

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมุ่งหวังว่าการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ จะเป็นโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสหวิทยาการหลากหลายสาขาวิชา และนำไปสู่การพัฒนาวิชาการความรู้ที่ดีต่อไปในอนาคต

(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล)
อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย

หน้า

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

42	ประสิทธิภาพการพัฒนาตนเองของบุคลากรในกลุ่มธุรกิจค้าส่งเครื่องสำอาง
อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
Efficiency of self-development of personnel in the cosmetic wholesale
business groupSaiNoi District, Nonthaburi Province.
คุณวัสน์ อรุณรัตน์, ประภามารณ์ รัตนภักดี และคนัมพร กันทะกะ	383
43	การบริหารจัดการที่ดีของสหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด
Good Goverment of MuangNongKhai Agriculture Cooperative Limited.
คนัมพร กันทะกะ	390
44	ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน
ในความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน อำเภอกระทุ่ม
แบน จังหวัดสมุทรสาคร
Factors affecting the image and leadership of the administrators of
KrathumBaen Municipality, in the opinion of the people in Krathum
Baen Municipality, Krathum BeanDistrict, SamutSakhon Province.
สมภาพ ศรีสัมพันธ์.....	399
45	ปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง
อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
Problems of Social Welfare of the Elderly in Nam PhongSubdistrict
Municipality Area Mueang Nam Phong District KhonKaen Province.
ชูชีพ สุขหมื่น, สิทธิกร เฉลิมพงษ์.....	408
46	การบริหารการพัฒนาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
Development Administration for Community Strength of Muang district
in Sisaket Province.
พัทธนันท์ กิตติศรีวรพันธุ์.....	419
47	กลยุทธ์ในการลดปัญหาคอร์รัปชันภายใต้ระบอบประชาธิปไตย
The Strategies of Corruptions' Eradication under Democratic System.
ชูจิต ชายทวีป.....	427

ปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

Problems of Social Welfare of the Elderly in Nam Phong Subdistrict Municipality Area Mueang Nam Phong District KhonKaen Province

ชูชีพ สุขหมื่น, สิทธิกร เฉลิมพงษ์

Chuchiph Sukhmun, Siththikr Chelimphng

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร. 085-6044980

Branch:Public AdministrationFaculty of Political Science, Tel. 085-6044980

e-mail: Nhungoo2081@gmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลนับตั้งแต่
นโยบายระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการจัดสวัสดิการ
สังคมเป็นอย่างมากในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดและเทศบาล
เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง จึงมีหน้าที่ในการจัดให้มีสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่
รับผิดชอบของตนเองขึ้นเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้
สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพองน้ำพอง จังหวัด
ขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล
น้ำพองอำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งหมด 66 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิด
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .33 ถึง .86 มีค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้สูงอายุโดยรวมและจำแนกตามเพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่เห็นว่า
มีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง
จังหวัดขอนแก่นโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพ
และการรักษาพยาบาลด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน และด้านความ
มั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และมีปัญหาด้านรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน เห็นว่าปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป ผู้สูงอายุมีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับน้อยและมีปัญหาด้านรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สามารถใช้เป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: สวัสดิการสังคม,นโยบาย,สูงอายุ

Abstract

At present, social welfare for the elderly is considered an important policy of the government from local national to policy. Causing local government organizations Have a role in providing social welfare very much as a government agency that is the closest to the people and the municipality is a form of local government organization Therefore has a duty to provide social welfare for the elderly in their area of responsibility in response to the said policy The purpose of this research was to study and compare the social welfare problems of the elderly in Nam Phong Subdistrict Municipality area. MueangPhong District, Nam PhongKhonKaen Province The sample group used in this research was the elderly living in the area of Nam PhongSubdistrict Municipality, Muang Nam Phong District. KhonKaen Province, a total of 66 people

Which is obtained by stratified random sampling. The tools used for data collection are A questionnaire with 5 rating scales with 30 items with the classification power of each item from .33 to .86 with total confidence value equal to .97. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) And F-test (One-way ANOVA)The research results are as follows

1. The overall elderly and classified by gender, status and average monthly income, most of them think that there are social welfare problems of the elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality area Mueang Nam Phong District KhonKaen province as a whole and each side in 5 aspects is at a low level Recreation Health and medical care, housing Creating services and support networks And family social security Caregiver and Protection And have income problems At a medium level

2 . Elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality Area Mueang Nam Phong District KhonKaen Province Heterosexual Saw that there were problems in providing social welfare for the elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality area Mueang Nam Phong District KhonKaen Province Overall and every aspect is not different.

3. Elderly people with different status Saw that there were problems in providing social welfare for the elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality area Mueang Nam Phong District KhonKaen Province Overall and 5 aspects, not different But income Differences were statistically significant at the .05 level.

4. The elderly with different monthly incomes Saw that the problem of social welfare for the elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality area Mueang Nam Phong District KhonKaen province, overall and in 5 aspects, not different But income Differences were statistically significant at the .05 level.

In summary, the elderly have social welfare problems for the elderly in Nam PhongSubdistrict Municipality area. Mueang Nam Phong District KhonKaen Province Overall and the 5 aspects were at a low level and the income problems were at a moderate level. This information can be useful for improving the social welfare of the elderly to be more appropriate.

Keyword: Social welfare, Policy, Elderly

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมย่อมมีปัญหาก่เกิดขึ้นมากมาย กล่าวคือ ทำให้มีการทำงานนอกบ้านมากขึ้น มีการแยกครอบครัวจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมทำให้สถานภาพของผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมต่ำลง นับจากที่ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการพัฒนาประเทศจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมในช่วงเวลาที่ผ่านมา นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และประเพณีในประเทศโดยเริ่มต้นในระบบครอบครัว ซึ่งแต่เดิมครอบครัวเป็นแหล่งที่สามารถให้การ

ดูแลผู้สูงอายุได้เมื่อระบบครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงไป มีการเคลื่อนย้ายของบุคคลในครอบครัวเข้าสู่ระบบแรงงานมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุขาดการดูแล

การวางแผนผู้สูงอายุจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีการวางแผนให้ความช่วยเหลือ เริ่มจากการกำหนดให้มีโครงการบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524) เป็นต้นมาโดยดำเนินการช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดบริการด้านสวัสดิการ การเปิดคลินิกผู้สูงอายุในโรงพยาบาลเพื่อให้บริการด้านการตรวจรักษาแก่ผู้สูงอายุ และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายขององค์การสหประชาชาติตามคำเชิญชวนคณะรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติขึ้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2525 เพื่อทำหน้าที่วางแผนระดับชาติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และในที่สุดได้ร่วมกันจัดทำแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2525 – 2544 ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการ และองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนในการให้บริการ และสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนผู้สูงอายุของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 1.21 ล้านคนในปี พ.ศ. 2503 ไปเป็น 4.5 – 5.7 ล้านคนในปี พ.ศ. 2543 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 6.8 – 7.6 และ 11 ล้านคนใน พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2563 ตามลำดับ จำนวนผู้สูงอายุดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรที่มีการลดลงของอัตราการเกิดและอัตราการตาย นอกจากจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นแล้ว ผู้สูงอายุที่มีอายุสูงมากยังมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ในปี พ.ศ. 2503 ร้อยละ 34.9 ของประชากรสูงอายุไทยเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 70 ปี หรือมากกว่า และจะเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 38 ในปี พ.ศ. 2563 ในปัจจุบันร้อยละ 55 ของประชากร

สูงอายุเป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่ประชากรสูงอายुर้อยละ 81.1 อาศัยอยู่ในเขตชนบท ผู้สูงอายุในเขตชนบทและเขตเมืองของต่างจังหวัดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังที่มีปัญหาในการดำรงชีวิต ปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือ การไม่มีผู้ให้การช่วยดูแลยามเจ็บป่วย ผู้สูงอายुर้อยละ 35.4 รายงานว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงตนเองและครอบครัว โดยเป็นปัญหากับผู้สูงอายุในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. 2543 : 12-14)

เนื่องจากการให้สวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุในปัจจุบัน แม้ระเบียบและกฎหมายจะเอื้อต่อการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริงผู้สูงอายุยังไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว สังคม และภาคประชาชนอย่างจริงจัง เมื่อผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น การดูแลไม่ทั่วถึง สาเหตุมาจากโครงสร้างทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขนาดใหญ่ มีปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก และหลาน มาเป็นครอบครัวขนาดเล็กที่มีแต่ พ่อ แม่ ลูกเท่านั้น ผู้สูงอายุจึงถูกทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว หรืออยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา สร้างภาระให้กับสังคมที่ต้องแบกรับการเลี้ยงดู ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้ผู้สูงอายุมีสังคมที่แตกต่างไปจากเดิมคือ สมัยก่อนผู้สูงอายุจะอาศัยอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีลูก ๆ ดูแล มีหลานคอยเล่นด้วยแก่เหงาแต่ปัจจุบันต้องไปอยู่ในสถานที่ ๆ มีแต่คนชรา สร้างความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ ขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนรอบข้าง และมีความไม่พึงพอใจในการดำรงชีวิต เกิดการเจ็บป่วยได้โดยง่ายการดูแลตนเองค่อนข้างลำบาก ต้องอาศัยผู้อื่น

สูญเสียบทบาทหน้าที่ทางด้านการงานและบทบาททางสังคมลดน้อยลง ทางด้านรัฐที่จัดสวัสดิการไว้ช่วยเหลือผู้สูงอายุก็ไม่ทั่วถึง เนื่องจากอยู่นอกเขตความรับผิดชอบ หรือหน่วยงานรัฐละเลย แม้กระทั่งผู้สูงอายุไม่ทราบเกี่ยวกับข้อมูลสวัสดิการที่ควรได้รับจากรัฐ

ผู้สูงอายุนับเป็นประชากรที่มีความสำคัญ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ได้ให้ความสนใจในการส่งเสริมและยังชีพผู้สูงอายุ และการให้สวัสดิการอื่น ๆ ตามสมควร ดังจะเห็นได้จากการวางกลยุทธ์สนับสนุนองค์กรชุมชนให้มีบทบาทในการจัดสวัสดิการสังคมในแผนพัฒนา การศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จึงนับว่าเป็นเรื่อง ที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ผู้ศึกษาในฐานะที่ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จึงประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาการให้สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ที่มีเพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการ

1. ความหมายของสวัสดิการ

ได้อธิบายถึงความหมายของสวัสดิการไว้ว่าสวัสดิการหมายถึงระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหาการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งตนได้อย่างทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรมและเป็นตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษาสุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัยการทำงานและการมีรายได้มั่นคงทุนการกระบวนกรยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไปโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการทางสังคมทุกระดับ

ได้ให้ความหมายสวัสดิการไว้ว่าหมายถึงกิจกรรมหรือกิจการใดๆ ที่คณะกรรมการสวัสดิการจัดให้มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการเพื่อประโยชน์แก่การดำรงชีพนอกเหนือจากสวัสดิการที่ทางราชการจัดให้แก่ข้าราชการเป็นกรณีปกติหรือเพื่อประโยชน์แก่การสนับสนุนการปฏิบัติราชการหรือที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้จัดเพิ่มขึ้นสำหรับส่วนราชการต่างๆ

ให้ความหมายสวัสดิการไว้ว่าสวัสดิการหมายถึงผลประโยชน์และบริการต่างๆที่หน่วยงานจัดให้แก่บุคลากรของหน่วยงานทั้งนี้ในขณะที่บุคลากรยังปฏิบัติงานอยู่หยุดพักงานชั่วคราวหรือพ้นจากหน้าที่ไปแล้วเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจให้บุคลากรได้ทำงานอย่างสบายใจมีความพอใจกับงานและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสวัสดิการอาจเป็นเงินหรือให้เป็นบริการความสะดวกต่างๆก็ได้แต่จะต้องให้เป็นพิเศษเพิ่มเติมจากเงินเดือนหรือค่าจ้างปกติสวัสดิการที่หน่วยงานจัดให้อาจเกี่ยวกับสุขภาพความปลอดภัยและความสะดวกสบายต่างๆการศึกษาหรือข่าวสารประกอบความรู้ความมั่นคงในทางการเงินการพักผ่อนหรือสันทนาการการให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาทั้งในด้านส่วนตัวและครอบครัวและการให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวกับชุมชนหรือสังคมทั่วไป

จากความหมายของสวัสดิการที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าสวัสดิการเป็นระบบการจัดบริการทางสังคมที่ให้ผลประโยชน์และบริการต่างๆที่จัดให้แก่บุคลากรของหน่วยงานป้องกันและแก้ไขปัญหาบำรุงขวัญและกำลังใจเพื่อบุคลากรในหน่วยงานได้รับความช่วยเหลือให้มีความพึงพอใจทั้งทางร่างกายและจิตใจสามารถอำนวยความสะดวกตลอดจนตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งทางด้านการศึกษาสุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัยการทำงานและการมีรายได้ให้เกิดความมั่นคงทางสังคมโดยสวัสดิการอาจเป็นเงินบริการความสะดวกสบายสุขภาพความปลอดภัยหรือการพักผ่อนสันทนาการก็ได้

2. รูปแบบของสวัสดิการ

กล่าวถึงรูปแบบสวัสดิการที่เกิดจากการจัดสวัสดิการมากกว่า 1 รูปแบบขึ้นไปไว้ว่าถือเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order Model) ของนักคิดสวัสดิการสังคมทั่วโลกที่เชื่อว่าหลังยุคโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้ระบบสวัสดิการสังคมในอดีตที่ผ่านมาต้องปรับตัวใหม่เนื่องจากความหลากหลายของชนเผ่าเชื้อชาติวัฒนธรรมมีมากขึ้นการจัดสวัสดิการในรูปแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน (Welfare for Alls) ภายใต้หลักการสิทธิความเท่าเทียมความเป็นธรรมการมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนในที่นี้หมายถึง 3 ส่วนหลักได้แก่

1. สวัสดิการกระแสหลัก

สวัสดิการกระแสหลักหมายถึงสวัสดิการโดยรัฐเป็นการจัดสวัสดิการภาคบังคับของรัฐที่จัดให้กับประชาชนโดยคำนึงถึงความครอบคลุมทั่วถึงเป็นธรรมครบถ้วนรูปแบบที่จัดให้เช่นการจัดบริการในรูปแบบของสถาบันการจัดบริการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดสวัสดิการกระแสหลักนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดโดยผ่านกลไกระบบการเงินการคลังระบบภาษีของรัฐและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรเป็นหลักเช่นรูปแบบสวัสดิการพื้นฐาน (ภาคบังคับ) รูปแบบสวัสดิการท้องถิ่น เป็นต้น

2. สวัสดิการกระแสรอง

สวัสดิการกระแสรองหมายถึงสวัสดิการทางเลือกที่เกิดขึ้นจากศักยภาพความเข้มแข็งของภาคชุมชนภาคประชาชนและภาคพื้นถิ่นสวัสดิการในรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นจากความสนใจความสมัครใจร่วมกันของกลุ่มเป้าหมายเป็นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการการจัดระบบสวัสดิการจึงขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันประกอบด้วย

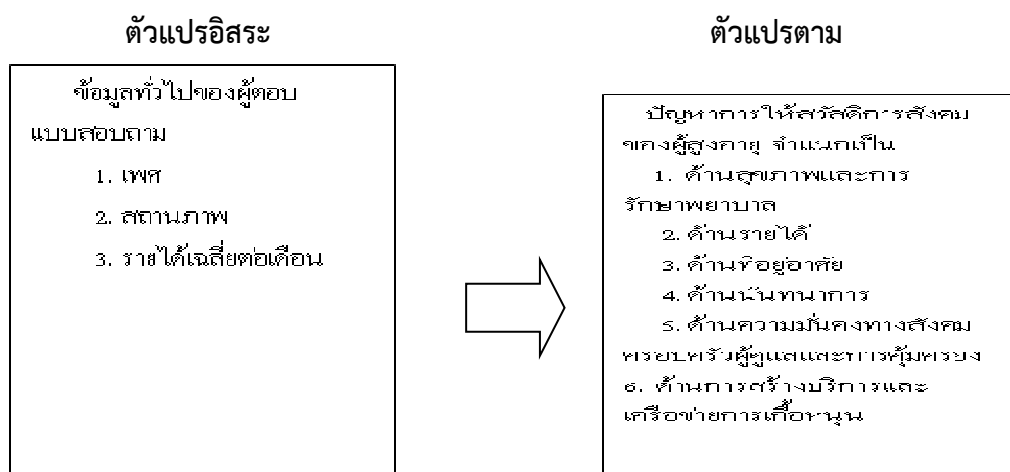
2.1 สวัสดิการพื้นฐานหมายถึงการสร้างหลักประกันผ่านช่องทางของวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชนเป็นสวัสดิการที่เกิดขึ้นจากฐานคิดด้านประเพณีด้านวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นด้านภูมิปัญญาชาวบ้านด้านศาสนาด้านจิตวิญญาณด้านอื่นๆเช่นกองทุนข้าวกองทุนซากาตในศาสนาอิสลาม เป็นต้น

2.2 สวัสดิการชุมชนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนได้ให้ความหมายสวัสดิการชุมชนหมายถึงการสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชนหมายถึงทุกอย่างที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งในรูปแบบของสิ่งของเงินทุนน้ำใจการช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดแก่เจ็บตายเช่นกองทุนสัจจะออมทรัพย์กองทุนออมวันละบาทกองทุนสวัสดิการผู้นำชุมชนกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น

3. สวัสดิการท้องถิ่น

สวัสดิการท้องถิ่นหมายถึงสวัสดิการโดยรัฐที่เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเป็นรูปแบบการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นโดยใช้แผนโครงการกิจกรรมด้านสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นโดยสรุปรูปแบบของสวัสดิการแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักได้แก่ 1) สวัสดิการกระแสหลักคือสวัสดิการที่จัดโดยรัฐซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการภาคบังคับของรัฐที่จัดให้กับประชาชน 2) สวัสดิการกระแสรองเป็นสวัสดิการทางเลือกที่เกิดขึ้นจากศักยภาพความเข้มแข็งของภาคชุมชนภาคประชาชนและภาคพื้นถิ่นและ 3) สวัสดิการท้องถิ่นเป็นสวัสดิการโดยรัฐที่เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเป็นรูปแบบการจัดสวัสดิการร่วมระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง บทบาทการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารส่วนตำบลหนองเพรางาย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น จำนวนทั้งสิ้น 794 คน (งานทะเบียน สำนักงานเทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น จำนวน 269 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) กรณิหาราขนาดประชากร ดังนี้ (ยุทพงษ์เกียรติวรณ. 2543 : 73) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการจับสลากบุคคลในแต่ละกลุ่ม โดยกระทำตามขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร
- 2.2 จำแนกจำนวนประชากรแยกเป็นหมู่บ้าน
- 2.3 ทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงสุ่มบุคคลให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้โดยการจับสลาก

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ศึกษาได้นำรายชื่อผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้านมาทำเป็นสลาก โดยใช้ชื่อผู้สูงอายุ 1 คนต่อ 1 แผ่น ม้วนแล้วนำไปรวมไว้ในภาชนะแยกเป็นหมู่บ้านจากนั้นจับสลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านตามตาราง จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้สูงอายุ โดยรวมและจำแนกเพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เห็นว่ามีปัญหาของการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนันทนาการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนและด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และมีปัญหาด้านรายได้อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหย่าร้าง,หม้าย เห็นว่ามีปัญหาด้านรายได้มากกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท เห็นว่ามีปัญหาด้านรายได้มากกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1,000 บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดงเย็น ที่มีต่อปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น คือ ควรจัดให้มีบริการรถฉุกเฉินเพื่อนำส่งโรงพยาบาลในยามจำเป็นไว้ให้เพียงพอควรพิจารณาจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มากขึ้น ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุให้มีสภาพแข็งแรงปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรมีการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ให้มากขึ้น ควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวได้จัดกิจกรรมร่วมกัน และควรจัดให้มีการบริการชุมชนเคลื่อนที่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

1. ผู้สูงอายุโดยรวมและจำแนกเพศสถานภาพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเห็นว่ามีปัญหาของการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่โดยรวมและรายด้านอีก 5 ด้านอยู่ในระดับน้อย

2. ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ที่มีเพศต่างกันเห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกันเห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่โดยรวมและรายด้าน 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันเห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่โดยรวมและรายด้าน 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ถึงแม้จะพบว่าปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่

เทศบาลตำบลน้ำพอง อำเภอเมืองน้ำพอง ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อยก็จริงแต่ยังมีประเด็นที่ผู้สูงอายุเห็นว่ายังเป็นปัญหาอยู่ สมควรที่คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเย็นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะนำไปเป็นข้อสารสนเทศในการวางแผนในการปรับปรุงและพัฒนาการให้สวัสดิการสังคม

ของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำพอง ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ควรจัดให้มีบริการรถฉุกเฉินเพื่อนำส่งโรงพยาบาลในยามจำเป็นไว้ให้เพียงพอ ควรจัดให้มีการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการรักษาเป็นกรณีพิเศษ

1.2 ด้านรายได้ ควรพิจารณาจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มากขึ้น เพื่อให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน และควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุเพื่อหารายได้เพิ่ม

1.3 ด้านที่อยู่อาศัย ควรมีการให้บริการตรวจที่อยู่อาศัยเพื่อให้ความช่วยเหลือให้ถูกสุขลักษณะ ควรให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่มีที่อยู่อาศัยของตนเอง และควรจัดหาเครื่องนุ่งห่มกันหนาวแจกจ่ายให้เพียงพอ

1.4 ด้านนันทนาการ ควรมีการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ให้มากขึ้น ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอ ตลอดจนควรมีการจัดตั้งชมรมต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง

1.5 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวได้จัดกิจกรรมร่วมกัน ควรมีการตรวจสอบอาคารสถานที่ภายในเขตเทศบาลให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ และควรให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.6 ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ควรจัดให้มีการบริการชุมชนเคลื่อนที่อยู่เสมอ ควรจัดหาผู้มีประสบการณ์เพื่อเป็นที่ปรึกษาเรื่องกังวลใจ ไม่สบายใจ ของผู้สูงอายุและควรจัดให้มีอาคารอเนกประสงค์เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตในดำเนินการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ

2.2 ควรทำการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอนแก่น เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตในการพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจากประชาชนผู้มีส่วนได้เสียกับการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตในการพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546.

กรุงเทพฯ : เทพเพ็ญวานิสัย, 2546. รายงานการศึกษาเรื่อง ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการ

สังคมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : เทพเพ็ญวานิสัย, 2548.

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุล. นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. ร่างแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ. แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535-2539. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2535.

ชาญวิทย์ บ่วงราบ. ความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.

ฐิติรัตน์ ดิศโยธิน. บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนกรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.